

відповідальність публічної влади, суб'єкти якої повинні відшкодувати збитки, заподіяні з їх вини або через інші причини [2, с. 123].

Отже, адміністративно-правові режими є своєрідною складовою і необхідною умовою життєдіяльності суспільства, а їх забезпечення має розглядатися як невід'ємна частина управлінської функції держави. Вони ґрунтуються на загальних принципах, методах та формах державного управління у сфері адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, є одним з його основних чинників.

Література

1. Битяк Ю. П., Гаращук В. М., Богуцький В. В. Адміністративне право України: Підруч. / Ю. П. Битяк, В. В. Богуцький, В. М. Гаращук. – Харків: Право, 2001. – 528 с.
2. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / В. Б. Авер'янов. – К. : Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.
3. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник. – 3-тє видання / О. Ф. Скакун. – К. : Алерта, 2012. – 524 с.

УДК 328.16 (477): 352 (043.2)

Заровний І. В., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кір'ян В. О., к.ю.н.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ВЛАДИ

Політичні процеси, які останні роки відбуваються в Україні, підтверджують позиції науковців щодо термінової необхідності побудови дієвої системи місцевого самоврядування, спроможної своєчасно й ефективно задовольняти потреби громадян, сприяти реалізації їхніх прав, що надасть Україні змогу утвердитись як демократичній і правовій державі в європейському співтоваристві.

Дієве місцеве самоврядування стане можливим, лише якщо в державі почнуть враховуватися думки громадськості при прийнятті важливих рішень на місцях, а також в разі надання органам місцевого самоврядування можливості самостійно розпоряджатися фінансами територіального утворення.

Виведення економіки країни із кризового стану та підняття рівня соціального благополуччя населення стане можливим децентралізувавши органи влади. Децентралізація державної влади як універсальне явище відображає процеси перерозподілу повноважень між органами державної

влади та місцевого самоврядування. Що більше децентралізовано державну владу, то більша частка економічних методів впливу на керований об'єкт управління та більшого розвитку отримують демократичні інститути, міцнішою стає сама демократія.

Управління місцевими справами може здійснюватися: як за допомогою призначених центральною владою органів і посадовців державної адміністрації на місцях – органів територіального державного управління, що виступають як периферійна ланка державного апарату (повноваження яких реалізуються шляхом децентралізації влади), так і через представницькі та виконавчі органи, що обираються безпосередньо населенням як органи самоврядних адміністративно-територіальних одиниць – органи місцевої публічної влади, що іменуються органами місцевого самоврядування, повноваження яких переважно реалізуються шляхом децентралізації влади.

У цьому контексті варто погодитись з думкою Ю. Панейка, що характеристика місцевого самоврядування як форми децентралізації державної влади (державного управління) є найвідповіднішим терміном для позначення явища місцевого самоврядування [1, с. 19]. Враховуючи, що поняття децентралізації державної влади є вихідним для характеристики природи явища місцевого самоврядування, воно має розглядатись як ключовий суб'єкт децентралізації влади. Децентралізувати владу в Україні можна лише здійснивши адміністративну реформу. Між поняттям «адміністративна реформа» та «децентралізація влади» є чіткий нерозривний взаємозв'язок: щоб подолати кризу влади, її треба децентралізувати, в той же час децентралізація владних повноважень і є суттю адміністративної реформи.

Децентралізація влади – це процес передачі частини функцій та повноважень її центральних органів органам місцевого самоврядування, розширення та зміцнення прав і повноважень територіальних громад з одночасним звуженням прав і помножень відповідного центру [2, с. 78]. Тобто децентралізацію як шлях адміністративної реформи можна розглядати як цілеспрямований процес розширення повноважень органів місцевого самоврядування, метою якого стане оптимізація й підвищення ефективності управління суспільно важливими справами, своєчасне та якісне надання всіх необхідних послуг мешканцям територіальних громад у повному обсязі, найповніша реалізація місцевих інтересів, створення розгалуженої системи місцевого самоврядування, за якого питання місцевого значення вирішують представники не центрального уряду, а територіальні громади.

Передавання тих або інших державних повноважень місцевим органам надасть змогу розв'язати певні проблеми: як уникнути зайвої концентрації влади на центральному рівні, перевантаження центрального уряду суто місцевими справами; надасть змогу забезпечити участь громадян у здійсненні владних повноважень та сприятиме розбудові громадянського суспільства та ефективній взаємодії з ним державних інституцій, сприятиме раціоналізації й оптимізації муніципального управління загалом [3, с. 164-165].

Концепція децентралізації влади є досить актуальною протягом останніх років та стала темою багатьох конференцій, семінарів, круглих столів та наукових досліджень. За певного розмаїття думок практично всі автори доходять висновку, що одним із головних завдань адміністративної реформи є забезпечення поступового переходу від централізованого до децентралізованого державного управління шляхом передавання територіальним громадам та їхнім органам необхідних повноважень і матеріально-фінансових ресурсів для самостійного розв'язання ними значної частини громадських справ, що стосуються інтересів місцевого населення, а її метою – зміцнення основ народовладдя через підтримку місцевого самоврядування як однієї з підвалин демократичного ладу.

Отже, внаслідок децентралізації влади громада матиме можливість самостійно вирішувати переважну більшість місцевих справ та проблем і отримувати якісні публічні послуги. Перерозподілити повноваження між державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування в районах і областях, змінити природу місцевих державних адміністрацій, провести територіальну реструктуризацію адміністративних одиниць і навіть ухвалити необхідні для цього закони неможливо без внесення змін до Конституції України.

Література

1. Панейко Ю. Теоретичні основи самоврядування. – Львів: Літопис, 2002. – 196 с.
2. Батанов О. Функції територіальних громад як суб'єктів місцевого самоврядування в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К.: Ін-т держави і права ім. В. Корецького НАН України, 2000. – 20 с.
3. Баймуратов М. Правовий статус територіальної громади в Україні: теоретичні та практичні проблеми // Муніципальний рух: новий етап розвитку: Матеріали VII Всеукраїнських муніципальних слухань (6-8 вересня 2001 р., м. Бердянськ). – К., 2002. – С. 368-370.